

0. RESUM

La major part de la crítica coincideix amb l'existència d'un punt d'inflexió a la trajectòria de Le Corbusier, al que tant el seu vocabulari més celebrat com la sintaxis que el regula, són substituïts per altres diametralment oposats. No obstant això, altra part de la crítica afirma que el període que passa entre 1928-1929 i 1945 no suposa una substitució d'una arquitectura per l'altra, sinó una reinterpretació del seu propi treball als anys 20, i encara que renuncia a l'existència de dos Le Corbusiers consecutius, aquests sí sostenen el diàleg entre dos Le Corbusiers oposats però simultanis. En aquest sentit afirma que l'oposició, tant a nivell formal com d'implantació, entre els dos prototips de vivenda en sèrie projectats als anys 1920, les Maisons Citrohan (1922) i Monol (1919) son el germen de dues genealogies que comprenen, entre l'una i l'altra, la Petite Maison the Week-End (1935) i la Villa Savoye (1928) i que s'estén fins les dues últimes vivendes unifamiliars, la Villa Shodhan (1951) i las Maisons Jaoul (1951). A més, lliga la contraposició d'aquests dos models amb un paràgraf escrit per Le Corbusier a *Le Modulor* al que defineix dos grups de pensament arquitectònic antitètics als que denomina *architecture mâle* i *architecture femelle*. Així, s'identifica el tipus Citrohan, *angular i ferm, erecte sobre el terreny*, amb l'arquitectura masculina definida per Le Corbusier com "la fort objectivitat de formes davall la intensa llum del sol Mediterrani", mentre que el tipus Monol, *ondulant i suau, descansant al sòl, absorbint la ubicació* queda vinculat a l'arquitectura femenina descrita per Le Corbusier com "la subjectivitat il·limitada alçant-se contra un cell nuvolat"¹.

Les dues teories mencionades al voltant del desenvolupament de l'obra de Le Corbusier coincideixen a identificar una oposició entre modernitat i tradició, encara que es diferencien al desenvolupament temporal d'aquesta oposició. L'incompatibilitat d'ambdues teories, el fet de que existeixen autors de reconegut prestigi a la matèria que avalen les dues a la vegada, genera desconcert. Si es realitza una revisió bibliogràfica amb l'objectiu de resoldre el conflicte, s'observa que existeixen escasses referències en les què es duga a terme un estudi comparatiu detallat dels suposats dos tipus o de les obres equivalents pertanyents als períodes anterior i posterior al suposat punt de inflexió. Tampoc els projectes iniciadors dels tipus són objecte d'estudis exhaustius. A més, mentrestant els suposats descendents del tipus Citrohan, encara que de manera independent, s'han portat la major part de l'atenció, es detecta un buit crític en relació a les obres voltades que

¹ Le Corbusier, *Le Modulor. Essai sur une mesure harmonique à l'échelle humaine applicable universellement à l'architecture et à la mécanique* (Paris: Éditions de l'Architecture d'Aujourd'hui, 1983),224.

integrarien el tipus Monol.

Aquesta investigació no té com objecte principal polemitzar sobre l'exactitud de les diferents referències crítiques (si bé resultarà inevitable contrastar-les) sinó aclarir les contradiccions existents entre algunes de les fonts i llançar llum sobre els buits crítics trobats. Així doncs, els objectius d'aquesta investigació són:

En primer lloc, aprofundir tant als escrits com a la arquitectura domèstica de Le Corbusier per tal de demostrar si la seua obra es desenvolupa a través de la substitució o la inclusió de conceptes i formes al llarg del temps.

En segon lloc, aprofundir tant al significat com al paper que juguen els conceptes de *architecture mâle* i *architecture femelle* als textos de Le Corbusier al llarg del temps, així com determinar si aquests conceptes es materialitzen a la seua obra domèstica.